

September 2000

Er zijn veel mensen en zoals gebruikelijk veel te veel hapjes. Een groepje West-Friezen staat bij de ene koelkast, een plukje Brabanders bij de andere. Geheel overbodig heb ik wat flesopeners klaargelegd, want de meesten hebben er zelf een aan hun sleutelbos hangen. De dropsleutels, salmiaklolly's en zelfgemaakte truffels zijn uiteraard al voor middernacht op. Ook deze verjaardag zal eindigen om een uur of zes. En ook dit jaar zullen de buren rond één uur gaan roepen dat we het balkon moeten ontruimen omdat ze willen slapen. Ik ga echt proberen om dat te laten lukken, zodat de politie niet weer om halftwee hoeft aan te belen. Ook ga ik proberen te voorkomen dat er liedjes van Wim de Bie gezongen worden om vijf uur. Zijn hit 'Billeritsie Boterspritsie bij de thee' moet maar verplaatst worden naar een zangavondje in het Vondelpark.

Voor iedereen is het weer 'zo'n leuk feest van Sara', zoals elke eerste zaterdag van september. Maar voor mij zelf voelt het anders. Ik ben 35. Verstandelijk weet ik heel goed: er is niets veranderd ten opzichte van gisteren. Maar gevoelsmatig is er een grens overschreden.

De volgende ochtend probeer ik – samen met de logés die ik heren der aantref – het huis in de oorspronkelijke staat terug te brengen. We werken er een enorme afwas doorheen, zetten lege flesjes in kratten en vullen de ene vuilniszak na de andere met lege chipszakken, etensresten en verfrommelde cadeaupapertjes.

Om twee uur verlaten de laatste gasten mijn huis en sleep ik

een eettafelstoel naar het balkon. De hangmat is op dit moment verboden terrein, want daarin val ik onmiddellijk in slaap.

Ik moet nadenken.

Als mensen mij vroegen: ‘Wil je kinderen?’ was mijn antwoord altijd: ‘Later, als ik groot ben.’ Ik had bedacht dat ik erover moest gaan nadenken als ik een jaar of 32 zou zijn, en dan zou het eerste kind vast wel geboren worden als ik een jaar of 34 was. Het was meer een verwachting dan een gevoel of een wens. Verder dacht ik er niet over na. Maar vandaag ben ik geen 34 meer en heb ik nog geen kind, sterker nog: ik heb niet eens een partner!

Vroeger was jarig-zijn hapjes maken, een feest geven, cadeautjes krijgen en het middelpunt zijn. Vanaf nu is het een jaar ouder worden.

Gewoonlijk ben ik uiterst bekwaam in het ontlopen van de dingen die er echt toe doen, maar nu dwing ik mezelf tot nadenken over mijn kinderwens. Goed, ik ben 35 en het is anders gelopen dan waar ik op vertrouwde; ik ben niet vanzelf moeder geworden. Dat had ik blijkbaar diep in mijn hart wel verwacht, anders zou ik nu niet zo teleurgesteld zijn.

Wacht, ik ga eerst even thee zetten. In de keuken pak ik de waterkoker en zie dat er wat aanslag in zit. Dit lijkt me een geweldig moment om hem te ontkalken. Ik doe een halve liter azijn in het apparaat en zet het aan. Dit doet me denken aan mijn studententijd. Als er een tentamen aankwam, greep ik alles aan om het studeren uit te stellen. Ik deelde mijn huis met twee medestudenten die meestal tegelijk met mij tentamens hadden. In het doorgaans nogal aangekoekte huis werd dan ineens flink geпоetst. Het was dringen bij de anders nogal eenzame afwasteil, de trap werd drie keer per dag gedweild en van de badkamervloer kon je eten.

Dat moet nu anders. Een tentamen heeft weliswaar een deadline, maar er is altijd nog een herkansing. Aan een kinderwens zit ook een uiterste datum, maar je weet niet waar die voor jou zal liggen. Herkansingen na het verstrijken van die deadline worden niet geboden.

Ik ga achter mijn bureau zitten en sluit mijn laptop weer aan, die in verband met de invasie van dorstige vrienden naar een lade was verbannen. Het tekstverwerkingsprogramma start op met een mooi, nieuw, leeg document. Ik typ de datum van vandaag, kies ‘bestand, opslaan als’ en noem het *Wil ik kinderen.doc*.

Het schiet lekker op met mijn document: na een halfuur staat nog steeds alleen de datum op mijn scherm. De entertoets helpt de cursor naar de volgende regel waar ik een 3 en een 5 weet te typen. Vervolgens vermeld ik dat veertig jaar min mijn huidige leeftijd gelijk is aan vijf. Uitgaande van twaalf eitjes per jaar zijn dat er zestig in die vijf jaar. Om daar twee kinderen uit te fabriceren moet ik er 3,3 procent van benutten. Zo is mijn wiskundestudie toch nog ergens goed voor.

Na dit huzarenstukje kruip ik toch maar in de hangmat en overdenk mijn situatie. Ik ben alweer een paar jaar vrijgezel. Mijn leven is druk en leuk, ik werk minimaal vijftig uur per week, reis veel voor de zaak en heb veel vrienden.

Als ik in de spiegel kijk zie ik een kleine vrouw met een grote wens. Een ‘later als ik groot ben’-wens. Maar wanneer ben ik groot genoeg en ook weer niet te groot? Want op een dag treedt onverbidde-lijk en onherroepelijk het ‘te laat’-concept in werking. Als ik doorga met mijn huidige manier van leven zal die grootste wens vanzelf irreëel worden en vervolgens omslaan in een gemis.

Ik moet een keuze maken, en daar ben ik erg slecht in. Vooral als het zaken betreft die blijvend zijn, of in ieder geval lang bij me zullen blijven, zoals boekenkasten, gordijnen of partners. Een twijfelachtig hoogtepunt van mijn keuze-uitstelneurose vond plaats toen ik – na een vergelijkend warenonderzoek bij vier fietsenwinkels, zeven proefritten en lang twijfelen – eindelijk een nieuwe fiets had gekocht. Ik wilde hem ‘lelijk schilderen’, zodat hij minder snel gestolen zou worden. Voordat hij afzichtelijk genoeg was durfde ik hem niet buiten te zetten. De fiets belandde daarom tij-

delijk midden in de huiskamer. Drie maanden lang struikelde ik erover, omdat ik maar niet kon beslissen in wélke afzichtelijke kleuren ik hem wilde gaan verven.

Starend naar de franje van de hangmat peins ik verder: als ik dit werk blijf doen kan ik flink doorgroeien en een prachtige carrière opbouwen. Maar hoe zal ik dan terugkijken op mijn leven? Zal ik denken: Hé, ik ben ergens iets vergeten, iets wat ik heel graag wilde, wat nu niet meer kan. Zal ik dan de rest van mijn leven spijt hebben?

Ik sluit mijn ogen en visualiseer mezelf als bejaarde vrouw die terugkijkt op haar leven. Ik kijk naar een Sara die alles overkwam, die geen bewuste keuzes heeft gemaakt. Ze zit op een hoge stoel aan een tafel waar een Perzisch kleedje op ligt, doet een zoetje in haar koffie en roert eindeloos. Op haar rollator – die zoals gewoonlijk naast haar staat – ligt een pak koekjes (en er zullen vast al maandenlang een paar potten verf in verschillende kleuren klaarstaan om de rollator lelijk te schilderen).

De deurbel gaat nooit onverwacht. Er komt geen kleinkind binnenstormen om bij een kopje thee met een Scholiertje te vertellen hoe het op school was. De vrouw heeft een mooie carrière gehad, veel gereisd en had veel leuke en interessante vrienden. Sommigen spreekt ze nog wel eens, anderen zijn helaas al overleden. Misschien heeft de vrouw een partner, of misschien heeft ze ook hem al overleefd. Maar ze heeft niet mogen ervaren hoe het is om moeder te zijn. Ze heeft het stokje niet doorgegeven.

Ik open mijn ogen, draai me om in de hangmat, sluit mijn ogen weer en probeer mezelf nu voor te stellen als een bejaarde vrouw die op haar 35e het roer heeft omgegooid.

Ik zie een warme, tevreden, rustige Sara die moeder en oma is, die mee heeft mogen maken hoe heerlijk het is om zoveel van haar kinderen te houden. Ze heeft haar carrière nooit meer op kunnen pakken, omdat dat lastig te combineren was met het moederschap, maar dat vindt ze niet erg. De deurbel kan elk moment

gaan, maar ook als het vandaag stil blijft in huis is het goed, want er komt vanzelf weer een moment dat er wel een kind of een kleinkind langskomt. De Scholliertjes krijgen nooit de kans om oudbakken te worden.

Met die twee beelden voor ogen weet ik zeker: hoe ik het ga doen weet ik nog niet, maar moeder zal ik worden! Als ik later moet terugkijken op een leven zonder kinderen zal me dat veel pijn doen. Pijn over de tijd dat ik niet zwanger ben, pijn dat ze niet geboren worden. Pijn over het missen van de dag dat ze voor het eerst naar school gaan of hun zwemdiploma halen. Ik zal jaloers zijn op vriendinnen wier kinderen leren lezen, eindexamen doen, hun rijbewijs halen en vervolgens zelf kinderen krijgen.

Als ik moeder wil worden, moet ik stappen gaan zetten. Met een ruk kom ik overeind: vanaf nu ga ik mijn kinderwens serieus nemen, die mag niet meer worden weggestopt!

Lijstje is mijn *middle name*, dus ik zet ‘Tets doen met mijn kinderwens’ onder aan mijn actielijst. Bovenaan staan de dingen die er al zo lang staan, dat ze toch niet gaan gebeuren. Ik lees mijn lijstjes dan ook altijd van onder naar boven. Er mogen geen trappen meer worden gedweild of waterkokers ontkalkt. Er is een gevaarlijke deadline op komst, dus elke vorm van vluchtgedrag moet vermeden worden. Het bestand *Wil ik kinderen.doc* kan een uur na zijn geboorte al verplaatst worden naar de map *Niet meer nodig*.

Ik pak mijn agenda en blader er wat in. De komende weken heb ik het nog ontzettend druk met verjaardagen en feestjes en in oktober zal ik veel weg zijn voor mijn werk. In de herfst zijn er altijd veel congressen en dit keer heb ik er drie achter elkaar. Normaal doe ik er twee met een week pauze ertussen, maar nu ben ik gevraagd om tussen Athene en Barcelona in een weekje naar Houston te komen, om daar de Amerikanen te ondersteunen bij hun jaarlijkse congres. Een grote eer, goed voor mijn KLM-grachtenhuisjes-verzameling en mijn *Frequent Flyer Miles*.

Ik leg mijn agenda weg en blader in de *KLM-timetable* om uit te zoeken hoe ik het beste van Athene naar Houston kan vliegen. Ik kan er geen chocola van maken en mail de secretaresse of zij de vraag bij het reisbureau wil neerleggen. Intussen lokt een penetrante lucht me naar de keuken. Nadat ik de waterkoker driemaal goed heb omgespoeld, ontruim ik de besteklade, sop hem helemaal uit en poets mijn drie zilveren theelepeltjes – die ik nooit gebruik – tot ze weer prachtig glimmen.

31 december 2000

Mensen beginnen al wat onrustig te worden, er wordt gerommeld met flessen en glazen. Ik sta in de rij voor de wc. Het is vol op de niet al te grote woonboot aan de Prinsengracht. Ik zie er niet uit in mijn seventies-kleding, vonden we dit echt mooi indertijd? Gelukkig heeft iedereen iets met het thema gedaan; er zijn mensen die er beslist nog beroerder uitzien dan ik. Het is tien voor twaalf, er zijn nog maar twee wachtenden voor me, dus het gaat zeker goed komen: ik kan met een lege blaas het nieuwe jaar in.

De televisie wordt aangezet voor de laatste seconden en precies op het juiste moment knallen de kurken van de appelcider. Ik vind het altijd heerlijk om de jaarwisseling te vieren in gezelschap van goede vrienden, zodat je elkaar ook écht, welgemeend een gelukkig nieuwjaar kan toewensen. Als iedereen een beetje uitgezond is, zien we dat twee vrijgezellen uit de vriendengroep dat nog lang niet zijn. De prijsuitreiking voor de beste outfit missen ze, maar dat zullen ze op de koop toe nemen. Ik krijg zowaar de derde prijs, dat verzacht mijn gevoel van ‘wat zie ik eruit zeg’ enigszins. Zolang ik met mijn bronzen medaille om mijn nek tussen mijn seventies-maatjes op de boot blijf, is er niets aan de hand.

Ik spring flink mee op de muziek van Madness, de boot schommelt. Het nummer is afgelopen en iemand roept dat hij Blondie wil horen, vijf anderen melden luid dat ze dat juist niet willen. Ineens voel ik een huilbui opkomen vanaf een vreemde plaats. Uit het niets bouwt zich een druk op achter mijn borstbeen, die er via

mijn ogen uit wil. Stiekem naar buiten glippen om even alleen te zijn is uitgesloten vanwege de combinatie van de buitentemperatuur en het feit dat mijn jas ergens in een ongeorganiseerde berg van veertig jassen op het bed ligt, dus ga ik op een omgekeerde emmer in de douche zitten. Ik probeer te ontdekken wat mijn stemming deed omslaan, want aan het feit dat Blondie niet is opgezet zal het waarschijnlijk niet liggen. Ik ga mijn gedachten van de afgelopen minuut na. Ik dacht aan de vieze appelcider, aan de vette oliebolletjes, aan het kersverse stelletje en aan een vrouw die geen alcohol drinkt vanavond omdat ze zwanger is.

Hebbes.

2001 komt als een donkere wolk op me af. Ik ga 36 worden dit jaar en de actie 'iets doen met mijn kinderwens' staat allang niet meer onder aan mijn lijstje. Er zijn talloze actietjes en ideetjes onder geplaatst, erg belangrijke dingen zoals mijn kruiden op alfabet zetten en de hangmappenkast uitmesten.

Heb ik al iets gedaan met de uitkomst van mijn hangmat-sessie? En ga ik daar iets mee doen als ik zo doorga? Stelletjes ontstaan, vriendinnen worden zwanger en ik ga gewoon door met mijn leven zoals het was. Ik kijk naar de fles shampoo tegen futloos haar en bedenk dat het haar van de gastvrouw inderdaad wat slap oogt. De les van deze avond is dat je je shampoo moet verstoppen als je een feestje geeft. Helemaal blij met deze nieuwe levenswijsheden trek ik mezelf overeind, stoot mijn hoofd tegen de kraan en stort me weer in het feestgedruis.

Wakker worden op 1 januari is nooit mijn favoriete bezigheid geweest, maar zo beroerd als dit jaar is nieuw voor me. Het is kwart over zeven, ik ben klaarwakker en doodmoe tegelijk. Een gevoel van haast stroomt door mijn aderen en er heerst onrust in mijn borstkas. Als ik nog kinderen wil zal ik toch snel een man moeten vinden.

Ik klauter mijn bed uit en probeer iets te zien. Dat lukt niet meteen, want mijn hart kan dan wel klaarwakker zijn, mijn ogen denken daar duidelijk anders over. Een kopje thee later vind ik

mezelf terug achter mijn laptop en ben ik een profiel aan het maken op een datingsite. Hopelijk hoef ik niet al te veel keuzes à la Lelijke-Fiets-Kleuren te maken en lukt dit me wel binnen drie maanden.

Geslacht: dat is een makkelijke vraag, hier hoeft zelfs een Sara Coster niet lang over na te denken. Zo lust ik er nog wel tien. *Leeftijd:* 35. *Gewicht:* twee kilo minder lijkt me kansrijker. *Bijzonderheden:* kan inparkeren als een man, heeft bootje, kent alle voetbaluitslagen van het WK '78 uit haar hoofd. *Goed in:* lijstjes maken, rijsttafels koken. *Slecht in:* keuzes maken. *Kinderwens:* mijn eerlijke antwoord is 'ja', maar daar versier ik geen man mee. Ik klik op 'nee'.

Tevreden kruip ik terug in bed. Ik heb iets gedaan met mijn kindwens en kan nu mijn ogen weer sluiten. Binnen een minuut open ik ze weer. Om bij kindwens 'nee' aan te klikken is niet handig, want dan krijg je mannen die geen kinderen willen en dat kost te veel tijd en dus eitjes. Stel dat mijn droomprins ook vroeg wakker is vandaag, dan maak ik meteen een verkeerde indruk. Ik verlaat mijn warme bed voor de tweede keer dit jaar, maak van de 'nee' een 'weet nog niet' en ga voor de derde keer dit jaar naar bed.

Nog geen minuut later verander ik de '35' in '32', want een vrouw van 35 die niet weet of ze kinderen wil is een beetje apart.

Februari 2001

Op mijn werk krijg ik veel complimenten en de ene na de andere reis verschijnt in mijn agenda. De avonden die ik in Nederland ben verdeel ik tussen uit eten gaan met vrienden, een cursus kinderpsychologie, theaterbezoeken en het liefst één keer per week een echt 'SarAvondje'. Dat betekent lekker alleen zijn, wat rommelen in huis, op de bank hangen en ER kijken. Maar tegenwoordig heb ik er een tijdrovende activiteit bij: het internet-daten blijkt intensief en nogal verslavend te zijn. Als ik 's avonds laat thuiskom zijn er altijd wel nieuwe berichtjes of contactverzoeken.

Blijkbaar is er grote behoefte aan 32-jarige vrouwen van 58 kilo die twijfelen of ze kinderen willen en die weten dat Ernie Brandts tweemaal scoorde tegen Italië op het WK in 1978, waarvan eenmaal in eigen doel.

In het afstand doen van spullen, restjes eten en papiertjes ben ik nooit goed geweest en deze lijn trek ik moeiteloos door op de datingsite, want het aantal mannen met wie ik mail wordt dagelijks groter. Nadat ik de zeiler veel plezier had gewenst bij zijn wielronde en de wielrenner heel attent had gevraagd of zijn roer al gerepareerd was, heb ik een systeem gemaakt om een beetje overzicht te krijgen en te houden in de warboel van alle namen, schuilnamen, hobby's en foto's van de diverse kandidaten. Er is een map op mijn laptop verschenen die *Date-foto's* heet. Op mijn bureau ligt een mapje met een print van *Date-overzicht.doc* geheimzinnig ondersteboven. Van elke man staan zijn schuilnaam, zijn echte naam, wat wetenswaardigheden en wie aan de beurt is om te mailen vermeld. Desondanks is het ondoenlijk om met twintig mannen tegelijk te communiceren en ik besluit om me tot vier te beperken. Pas als ik er eentje afgewezen heb, mag ik er een nieuwe bij nemen. Dat betekent wel dat ik er van zestien afscheid zal moeten nemen. Voor iemand die niet kan kiezen is dat een onmogelijke opgave. Na twee avonden wikken en wegen heb ik er nog zeven over en ben ik al erg trots op mezelf.

Ik kom er niet aan toe om zelf op zoek te gaan tussen de advertenties, ik ben alleen maar aan het schiften in de vele reacties die ik krijg. Ik stuur daarom vanaf nu iedereen die op mijn profiel reageert een nette afwijzing en wens ze veel succes bij hun verdere zoektocht. Ik gebruik niet de standaard afwijs-knop, maar schrijf elke man een persoonlijk mailtje. Van de meesten krijg ik vervolgens een berichtje waarin ze me bedanken voor het afmelden: ik blijf een van de weinige vrouwen te zijn die zo beleefd is om dat te doen. Verspil ik tijd? Ik wil mezelf blijven en handhaaf mijn tijd-rovende afwijzingsysteem.